RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NAM CHỦ NHỰT NGÀY 28 THÁNG 9 NĂM 1925 — 28e ANNÉE — PARAIT TOUS LES SAMEDIS — PRIX DE VENTE — SAMEDI 26 SEPTEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Một năm 6$00 6$00 6$00 6$00 6$00 6$00 12$00
Các công-sở 8.00 8.00 8.00 8.00 8.00 8.00 16.00
Sáu tháng 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 4.00 8.00
Ba tháng 2.00 2.00 2.00 2.00 2.00 2.00 4.00
Một tháng 0.75 0.75 0.75 0.75 0.75 0.75 1.50

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois.

Toutes les correspondances et la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-KẾ-LOÈ
Administrateur-gérant : NGUYỄN-KHẮC-XƯƠNG

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décompte à 0$10 de 2 lignes ou centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion . . . 0$20 la ligne
Par contrat annuel
Pour une insertion, en page . . . 0$15 la ligne
Réclame dans la 1re page . . . 1$00 la ligne
Annonces judiciaires et légales . . . 0$30 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một câu chuyện có thú vị

II

Đành rằng tiếng Nam ta, như lời các ông đã nói đó, thật là chưa có thể thống chưa có luật riệu gì, nhưng đó cũng là lỗi tại người mình không biết trọng tiếng mình, không biết dùng tiếng mình, không ai chịu lưu tâm rèn đúc, tiếng Nam ta mới thành ra cứ cầu thả lăng nhăng mãi vì thế. Trước kia vì mình chưa có chữ có một thứ chữ nôm thì cách viết lại cẩu thả, không dè dùng để ghi lấy tiếng nói, cho nên tiếng Nam mình mới không thể dùng vào việc văn chương, hay là giấy má quan hệ thì đã đành, chớ bây giờ nhờ có chữ quốc ngữ, cách học dễ mau, cách viết lại tiện, thật là một dịp rất may để dùng tiếng Nam ta, tuy giọng nói mỗi nơi mỗi khác, lối viết mỗi người mỗi khác, thường đến nỗi người khác xứ thì nhiều khi không hiểu được nhau, cũng vì cái lỗi cẩu-thả của người mình, không chịu lưu tâm thể nhận, khi viết mới đến nỗi sai lầm, nhưng hiện nay sách quốc-ngữ và báo quốc ngữ xuất hiện cũng đã nhiều, cách viết cách đọc dùng lâu cũng đã quen hết; và lại sách tự-điển Việt-Nam, hiện đã khởi thảo, chắc rồi cũng sẽ có một quyển tự-điển dùng dẫn cho người mình dùng, mà cách viết cách đọc sẽ có qui-tắc nhất-định. Bây giờ gặp cái phong trào chấn hưng quốc-văn, người mình đã biết trọng tiếng mình, thích dùng tiếng mình người có học thức có tư tưởng cùng đua nhau về đường trước thuật, những người ít học thức cũng phần nhiều ham đọc sách đọc báo, mà chữ quốc-ngữ cũng đã gần thành lối chữ phổ-thông, có chánh là một cái cơ hội rất tốt, ta nên nhân đó mà gia công trau dồi cho sáng sang, để gầy dựng lấy nền quốc-văn của ta. Nếu phải nho-học thì thâu thái cái tinh túy của nho-học mà truyền hoá sang quốc-văn, phải pháp-học thì thâu thái cái tinh túy của pháp-học mà truyền hoá sang quốc-văn, rồi lại gặp tiếng gì sai lầm thì sửa sang lại, gặp tiếng gì thiếu thốn thì bổ thêm vào, biết đâu chẳng có một ngày kia, tiếng Nam ta cũng lịch-sự cũng giàu có, quốc-văn đã cũng hùng hồn cũng điển nhã, đựng thành luợc nền văn chương mới của một nước, chẳng kém gì văn chương chữ nho ở nước Tàu khi mới hấp thụ Âu hóa, bắt đầu thế kỷ hai mươi, và văn chương chữ Pháp ở nước Pháp từ khi văn tự phục hưng ở thế kỷ mười sáu, cái hi vọng tốt đẹp và cái trách nhiệm quí báu ấy, toàn trông vào những bậc có học-thức có tư tưởng đời tay, há nên cậy mình Hán-học giỏi, Pháp-học thâm, chỉ tri sính nô nức về văn Tàu văn Pháp, rung đùi lắc vẻ, mà đối với tiếng Nam là quốc hoa của mình, thì lại tỏ ý khinh bạc mà không thèm bận nói đến.

Có người nói: tiếng Nam ta xưa kia chưa từng dùng làm văn xuôi, sách vở chưa có, thành ra không có điển cố, thật là một sự từng trở cho nhà làm văn; và lại thể thức làm văn cũng chưa có, bảo nhiều thơ văn của mình xưa nay, cũng toàn mô phỏng nhật nhanh lối văn chữ nho cả, chớ có cái gì là đặc sắc đủ là văn chương riêng của một nước đâu. Bây giờ tuy muốn chấn hưng quốc-văn, mà nền quốc văn trống cũng khó lòng mà thành lập được.

Phải vì tiếng Nam xưa kia, không ai dùng làm sách vở và giấy má, nên không có điển cố và thể thức cho người cần dùng, nhưng những câu tục ngữ và ca phong dao, với những chuyện hay có tiếng, người trong nước ai cũng đọc ai cũng thuộc, như chuyện cung oán, chuyện hoa tiên, chuyện kim-vân-kiều văn văn, thì đọc có bao nhiêu điển cố đó. Còn như thể thức làm văn thì ta lấy chước văn tây văn tàu mà dùng, trải nhiều người dùng mà thêm bớt sửa sang, dùng âu quen rồi thành ra thể thức, chữ nho chữ Pháp cũng thế, chớ có phải một ngày một bữa mà đã có đủ thể thức cho người dùng đâu. Tiếng Nam ta tuy chưa được lịch-sự và giàu có cho lắm, nhưng cũng vẫn có cái âm hưởng thanh việt, cái ý nghĩa sâu xa, đủ khiến cho người nói thuận miệng, người nghe vui tai, thấm thía được lòng người, cảm phát được chí khí của người. Từ ông Hàn-Thuyên dùng tiếng Nam làm thơ, văn, các nhà văn-sĩ đời sau theo chân lối gót, trừ những thơ phú là theo văn thể chữ nho không kể, còn như lối văn thượng lục bát, lối văn song thất, cũng là các lối ca-diệu, như là bài ca ký, bài hát sẩm, bài hát trống quân, bài hát ả đào, văn văn, thật là lối văn riêng của mình, không ai mô phỏng thể văn chữ nho cả-rút nào cả. Nhiều nhà ngôn-luận Pháp đã khảo-sát kỹ-càng về văn-chương nước Nam, cũng khen tiếng Nam có cái văn-chương đặc-sắc, không phải y-bang mô-phỏng lối văn Tàu. Mà cho có tha-thái của nước ngoài, như người Tàu theo thể văn của Thái-tây, người Pháp theo thể văn của La-mã, thì tiếng nói lại càng giàu, lối văn lại càng rộng, có cái gì đáng bỉ bạc đâu.

Nói tóm lại, chúng ta ở cái buổi quốc-ngữ đã gần thành lối chữ phổ-thông, mà cái phong-trào chấn-hưng quốc-văn đương thịnh hành, cái nghĩa-vụ của chúng ta bây giờ, chánh nên gom góp cái học-thức của mọi người, mà sửa sang rèn đúc lấy tiếng mình chữ mình, thì nền quốc-văn của mình, mới mong mau thành lập được.

HG T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 22 Septembre 1925

Tại hội-đồng các quan thượng-thư

Tại hội-đồng các quan thượng-thư họp ở Rambouillet, các quan thượng-thư có thuật lại các việc chiến-thắng ở Maroc và ở Syrie.

Hội-đồng lấy-định các phương sách trừng phạt những người làm bưu-điện, về việc ngày hôm qua đã nhất loạt đình công hai giờ đồng hồ.

Tây-ban-nha với việc Maroc

Bộ quyền-thống quốc-vụ ưng chuẩn việc của đại-tướng Primo de Rivera định giao mấy đội kị binh Tây-ban-nha về quyền chỉ huy của thống-chế Pétain.

Nước Đức với bồi khoản

Các công-ty hỏa-xa nước Đức đã nộp cho viên Công-ủy-viên về bồi-khoản một số tiền là 28 triệu marks kim tệ, là số tiền nộp lần thứ nhất về khoản thuế các đồ vận tải.

Việc đình-công ở Ấn độ

Số thợ làm ở các nhà máy sợi công 125.000 người.

Một chiếc tàu Anh bị nạn ở Java

Cứ như tin tức của báo *Matin* tiếp được ở Londres, thì chiếc tàu Anh tên là Seeds City đương phải một cái đá ở gần Java bị đắm. Chưa rõ cứu được cả.

Việc nước Nhật

Nhà ở của hoàng-thân Tokugawa, là nghị trưởng nguyên lão nghị viện bị cháy. Công chúng nghi rằng có người dụng tâm làm hại, nhưng sở cảnh sát ở Tokio xét ra là bởi giây điện, mà sinh ra hỏa-hoạn. Số tổn hại về việc hỏa tai ấy cộng tới 2.000 000 viên.

Tại hội Vạn quốc

Ngày hôm nay, đại hội đồng đã xét các công việc của sở vệ-sinh trong năm đã qua. Công việc của sở ấy phần nhiều quan hệ về bệnh sốt rét rẻ, bệnh dịch-hạch, bệnh ung-độc, bệnh ho lao. Sở ấy lại có đặt một nơi khảo-cứu các bệnh truyền nhiễm ở Singapour, để chuyên về việc thông-tin các bệnh dịch ở Viễn-đông. Đại-hội-đồng lại cử sở ấy khảo cứu về bệnh đau mắt hột, và ủy sở ấy nhiều việc nữa, nhất là để định các phương-sách khuyên các chánh-phủ thi hành trong việc chế tạo, và buôn-bán các vị ăn.

Sau đại hội đồng lại xét công việc của sở coi về việc giao-thông và việc quá vãng, việc tu phục nền tài-chánh nước Hung-gia-lợi, nền tài-chánh nước Áo.

Buổi chiều, nhiều tiểu-ban họp để làm việc. Ban thứ hai xét việc đặt một hội liên-hiệp quốc để cứu trợ các dân bị nạn. Ban thứ năm bắt đầu xét bản tờ-trình của các tiểu ban và các nước được ủy-quyền quản trị.

(*Indopacifi*)

Việc Trung-hoa

Việc Bắc-kinh

Đoàn-kỳ-Thụy đã ưng cho Ngô-quang-Tân từ chức Lục-quân tổng-trưởng và nghĩ cử Ngô làm chức chuyên sứ sang Nhật-bản xem xét việc thao diễn quân lính, định trích một khoản là bốn vạn đồng để chi vào việc đi xem-xét ấy.

Mạc-đức-Huệ sắp được cử làm tổng-trưởng bộ Nông-thương và Tài-chính-Cơ có tin sẽ cử làm tổng-trưởng bộ ngoại-giao.

Tin Ngô-bội-Phu

Quân đội của Khấu-anh Kiệt đã kéo đến Tín-dương, có tin đồn Khấu đã đánh hộ Ngô vào Lạc-dương. Hai đường Biện-lạc và Lũng hải có bắt nhiều các xe tải. Chính-phủ Bắc-kinh đương tra-xét về việc ấy.

Bộ hạ của Ngô là Biên thủ-Tĩnh và trương anh-Hoa đã kéo đến Vũ-hán. Trương có mượn 50 vạn đồng để phòng sự chi dụng thì chiến quân hạm của Ngô đi đều có đặt vô-tuyến điện cả.

Thấy vật dư luận lại càng ngờ Tiên-diệu-Nam đốc quân Hồ bắc có ý giúp Ngô bội-Phu.

Lời quyết-nghị của sứ-đoàn

Công sứ đoàn quyết-nghị rằng một mặt khai nghị về việc xảy ra ở Thượng-hải vừa rồi, một mặt tiến-[illegible] Trung-bưu, hai mặt công làm, nếu chính phủ Trung-hoa không ưng thì lập tức hoãn cuộc hội-nghị ấy.

Đê sông Hoàng-hà vỡ

Vì thế nước lên mạnh quá, nên một đoạn đê 200 dặm về huyện Vinh-thanh Sơn-đông bị vỡ. Nước vào làm cho dân-cư đồng-điền đều bị ngập lụt cả, tai hại không biết bao nhiêu mà kể.

Công-cuộc vô-tuyến-điện của ba nước

Về việc ba nước Trung, Mỹ, Nhật họp biện công cuộc vô-tuyến-điện, nghe đâu không thành.

Đoàn-kỳ Thụy đối với Quảng-đông

Đoàn-kỳ Thụy sắp hạ lệnh đánh bọn cộng-sản ở Quảng-đông. Đoàn muốn nhân dịp này thu phục miền Nam.

(Dịch báo Tàu)

Trung-hoa lại sắp có chiến tranh

Sở điện-báo *Reuter* gửi tin ở Tokio về cái rằng bộ ngoại-giao nước Nhật tiếp được các tờ tình bí-mật ở Trung-hoa nói rằng Trương tác-Lâm và Phùng-ngọc-Tường sắp đánh nhau đến nơi.

Tòa nói các Nhật quyết nghị rằng hễ ở Trung-hoa có xảy ra việc chiến tranh thì nước Nhật sẽ trung-lập không can thiệp đến. Song nếu xảy ra việc chiến-tranh, thì hội-đồng quan-thuế không họp.

Ở Thượng-hải tiếp được tin các nơi đến nói rằng ở nhiều tỉnh đương dự bị binh-nhu và thu thập binh lính. Nếu xảy ra việc chiến-tranh, Ngô bội-Phu sẽ độc lập, để hồi phục lại cái thế-lực của mình. Còn Đoàn-kỳ-Thụy thì vẫn hết sức giữ gìn cho khỏi xảy ra việc chiến-tranh, vì nếu có chiến-tranh thì tất Đoàn phải đổ.

Người Trung-hoa với người ngoại-quốc

Viên chánh-giám-sát nước Ý về đường hỏa-xa Lũng-hải bắt được mấy người lính đi tàn không có vé, bị họ đánh bầm rập đánh thật đau. Vợ con viên ấy cũng bị đánh đập.

Nhà ở của một người Tây làm chức thị-dịch cũng bị phá.

Bộ sứ-thần nước Ý phản kháng về việc ấy.

(Indopacifi)

MỘT THÀNH-PHỐ NHIỀU THANG MÁY NHẤT THẾ-GIỚI

Trong các kinh-thành trên thế-giới, không thành nào số hành-khách và số xe cộ nhiều bằng thành New York. Ấy thế mà số người đi chân và đi xe ô ngoài đường công lại cũng không nhiều bằng số người lên xuống bằng thang máy trong những tòa nhà chọc giới ở thành ấy. Thực thế, người ta tính ra số người lên xuống bằng 12.000 cái thang máy ở thành New-York trong một ngày công tới hơn chín triệu người và cái đường của 12.000 cái thang ấy lên xuống trong một ngày công lại cũng dài tới 80.000 kilomètres.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Tôi có một việc như sau này, xin qui-báo sẽ vui lòng chỉ bảo cho thì tôi được cảm tạ vô cùng.

Năm 1924 Hội-đồng làng tôi có sắm một bộ bàn ghế ở hiệu V. tên N. là 20 đồng bạc có *facture* đem về để ở đình mà đình có cửa khóa hẳn hòi, lại có thủ-từ thủ-nhang giữ chìa khóa cửa đình, đến ngày.... bị mất, chúng tôi đã làm biên-bản trình tòa án sơ-cấp, đến nay tòa án ấy sử-phạt trương-tuần 5 hào, tuần-phu mỗi tên 3 hào, thủ-từ thủ-nhang mỗi tên 5 hào, thủ-từ thủ-nhang đền bộ bàn ghế cho hội đồng chúng tôi.

Tòa án sơ-cấp xử như thế có phải không? Tòa-án sơ-cấp có quyền xử chung thẩm không? Chúng tôi phải làm đơn kêu ở tòa nào để lấy đền mà giá có đền thì đền được bao nhiêu?

LỜI ĐÁP — Tòa án sơ-cấp xử thế là lắm. Việc ấy là việc Tòa-án đệ nhị cấp. Phải xin hãy ăn sơ-cấp ấy đi để Tòa án đệ nhị cấp xử và xin bắt mấy tên ấy đền đủ số tiền đã mất trộm.

Ph. b.-L.

An-truyền hiếu-từ chuyện

Ông hiếu-từ tên là Doãn-Huân, người tỉnh Thừa-thiên, huyện Phú-vang, làng An-truyền, ông sinh năm Ất-sửu (Tự-đức thập bát niên) 1865.

Người có tính chí hiếu, gặp phải năm Giáp-thìn thiên-tai dữ dội về miền hạ-bạn, các nhà cửa nhơn dân bị gió bão, nước trôi mất hết. Nhưng nhà ông Doãn-Huân tâm người chỉ hao có ba đứa con nhỏ mà thôi. Trong khi tai biến thì ông cõng mẹ lánh nạn, không kể vợ con nhà cửa chi hết. Thế mà lòng trời cũng không phụ người thảo, sau nước xuống trở về mới biết là người vợ và hai đứa con gặp kẻ cứu vớt. Nhà cửa lại sum họp như xưa.

Nhiều người truyền tụng cái sự tích của ông để làm ra nhiều bài thi văn khen ngợi. Từ tác fy đến giờ 22 năm, nhưng ông còn mạnh khỏe, nhà ở tại Chợ-chuẩn tức là làng An-truyền. Hiện nay ông có một người con gái út tên là Quật-Tĩnh hay chữ hán làm nghề thuốc-bắc có tiếng. Người bạn tôi nhờ có mời có Quật-Tĩnh đến xem mạch uống thuốc cho nên nghe được sự tích rất rõ ràng.

Thiết tưởng sự hiếu-hạnh phải nên truyền-bá để làm gương tốt khuyến-miễn người đời, cho nên không nệ mình học thiển tài sơ, soạn ngắt bài tiểu-truyện như sau này:

Nhà-lan nỉ on lúc rảnh rang.
Quốc-văn góp nhặt ít hàng vịnh ngâm
Đăng nhơn tử hiếu tâm mấy kẻ,
Sử-sách còn mách để làm gương,
Nguyễn-Phùng gặp buổi gian-nan.
Bẩm tính bẩm hiếu bất đàng trọng khinh,
Người Xuân ấn liễu minh cứu mẹ,
Dẫu bỏ-lang sức khỏe khôn đương,
Trời nam vững đặt mối đường,
Dạy người lấy đạo cương-thường mà
Xuân thu trải đã mấy phen, [nêu,
Phong thuần tục mỹ còn truyền đến
nay.

Huyện Phú-vang danh bay hiếu-từ.
Ông Doãn-Huân người xứ An-truyền,
Thung-đường sớm khuyết non tiên,
Phụng thờ lão mẫu của chuyên một
lòng,
Miếng cam-chỉ vợ chồng thuận thảo
Chữ thần-hôn hết đạo thừa hoan,
Đền-viếa vui thú thanh-nhàn,
Da mồi tóc bạc ngày càng tết tươi,
Tinh khẳng khái trọng lời nặng tự ắng
Việc bất bình thường chẳng nề ai,
Ghét quân ăn xổi ở thời,
Đang tay muốn dứt những loài thị phi
Cơn nóng nảy khôn gì chống lại,
Tiếng từ-tử ân khôn dạy liền người,
Cho hay lòng thảo tinh trời,
Dâu rằng sắt đá dám dời tấc gan,
Phúc nhà nối cháu lan con quế,
Cảnh sân thêm nhiều-phận phong quang.
Nào ngờ tụ tán bi-hoan,
Hóa-công xoay trở lẽ thường thế thôi.
Phong ba nổi bỗi bời một trận,
Bão năm Thìn tai vận nên kinh,
Gió lo đồ chợ xiêu đình, [nơi,
Nước dâng, người vật tan tành đôi
Tiếng kêu khóc vang trời dậy đất,
Khắp xung quanh ngói lật tranh bay,
Nghìn trùng sóng bạc láng lai,
Mênh mông một sắc nước trời nhơn
Nhà Doãn-thị trước sau ngập hết.
Kể đã cũng không biết làm sao?
Trẻ già xám xịt lao nhao,
Doãn cùng đau đớn như bào ruột gan.
Trông thấy mẹ hình đơn bóng chiếc,
Với vợ con thảm-thiết phân pho,
Cả-lao ăn nặng hải-hà,
Liều đem tính-mệnh đền bù mới an.
Đành ngơ mất bỏ đoàn tinh-ái,
Công mẹ già nặng-hải ra đi,
Trong vòng tử-biệt sinh-ly,
Sóng vài gió dập hồn lìa phách xiêu.
Xanh thăm thẳm tầng cao cũng thấu,
Tấm hiếu thành có phụ ai đâu,
Những người thảo thuận hiền lâu,
Trong cơn họa phúc gẫm âu chuyển-
Doãn thị tức phò thân lánh nạn [vận;
Qua ngày sau nước cạn trở về.
Xóm làng trôi hết bộn-bề,
Cửa nhà làn nổi nào hề thấy ai.
Một mình đứng giữa cảnh cô gái,
Khác gì chim ấn lạc loài vườn không.
Thương thay kẻ tay bồng tay dắt,
Nỗi mất còn nước mắt khôn làn.
Vật mình than thở hồi lâu,
Bỗng nghe có tiếng đường sau gọi chàng.
Như giấc mộng mơ-màng mới tỉnh,
Chữ trùng-phùng thiên định rất xinh;
Vợ chồng gương vỡ lại lành,
Con thơ nâng đỡ trời dành cho hai.
Ngỡ là hoa rụng nước trôi,
Ai hay khỏ-lận cam lại một giờ.
Nay gia-đạo hợn xuân-sum họp,
Sự-nghiệp thêm bồi lợp rất mau.
Phúc lành hưởng thụ về sau,
Của tiền đông đúc, vợ hầu phát phê,
Con cái thảy đề-huề trưởng-đại,
Trước hao ba rày lại sinh ba.
Mới hay thiên-đạo công già,
Hiếu-hoàn hại chẳng có xa đâu mà,
Xuyên ai nấy thảo nhà vẹn giữ,
Thời nhà ra muôn sự đều hay.
An-Truyền hiếu-từ lược bày,
Làm bia kỷ-niệm sau này soi chung.

Đỉnh-P. nông nữ-sĩ.

(1) Ông Nguyễn-Phùng người huyện Đông-thành, tỉnh Nghệ-an, nhà ở gần bể, gặp năm bão lụt rất lớn, nước bể tràn ra, nhân vật trôi cả, mẹ và con còn đương chạy tránh trong vùng nước. Ông Phùng vội vàng cõng mẹ già qua ngon đồi mà tránh, quay lại cứu con thì không kịp nữa.

(2) Ông Nguyễn-xuân-Ấn, người huyện Đông-thành, tỉnh Nghệ-an mắc tội đương gắt, hùm ra về mẹ giữa ruộng, ông lấy dân xóc đánh con, cọp phải bỏ vào rừng. Người ta lấy sự hiếu cảm của ông mà cho rằng: « Hùm thiêng cũng phải dượng ».

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MỘT QUẢ NÚI NỔI LÊN Ở GIỮA BỂ

Mới đây thủy-quân thiếu tá Cornet là trưởng-tàu tàu Loiret có nghiệm thấy một quả núi cao 4.000 thước, mới nổi lên ở giữa vũng Gascogne.

Tàu Loiret bữa ấy đương đi từ mũi đất Ortegal đến Rochefort, đi được 100 dặm, đến giữa chỗ sâu ở vũng Gascogne, thì thiếu tá trông thấy một lớp sóng khác thường, đồ dồn về phía bắc, trông hình như ở một nơi bể có bãi cát vậy. Thiếu tá xem lại bản-đồ, thì tàu đi vẫn đúng đường, à chỗ tàu đương đi ấy đáy sâu từ 4.1-4 đến 5000 mètres. Thiếu-tá cho đo đáy bể từ hồi 5 giờ đến hồi 14 giờ, trong một quãng đường dài độ 50 dặm, thì thấy các nơi chỉ sâu có 36, 45, 14, 39 5, 35, 60, 40 60, 70, 50, 58, 165, 108, 102, 135 mètres, mà cứ như trong đó thì vùng ấy sâu độ 4000 mètres. Lúc đó đáy bể lại lấy được cát và đá sỏi là những chất xưa nay ở đấy không từng có, thì ra một quả núi cao độ 4000 mètres mới nổi lên chỗ ấy bao giờ không biết.

Về quả núi mới mọc lên ấy, thiếu-tá Diderot cũng có lại cáo cho báo *Oues' Eclair* mấy câu sau này: Việc thiếu-tá Cornet tìm thấy một quả núi mới ở vũng Gascogne là một việc đúng. Việc thiếu-tá Cornet tìm thấy vào ngày 23 Mai 1925, chính vào độ xảy ra cái nạn đắm tàu ở Fenmarch và xảy ra cái nạn động đất ở Nhật-bản. Việc ấy cũng là một việc thường thấy. Trước đây ở gần đảo Maïte bỗng dưng cũng thấy nổi lên một cái đảo nhỏ, rồi được ít lâu lại biến đi mất. Việc bể đổi ở dưới đáy bể ấy, tất có ảnh hưởng lớn về dòng nước bể, và về việc đánh cá.

Tin sau cùng

Chiến-sự ở Maroc

Phủ thống-đốc ở Maroc tuyên-bố rằng tin ở nước Anh nói rằng một sứ giả của Abd-El-Krim bị bắt ở Rabat ngày hôm thứ sáu là một tin đồn sai.

Chánh-phủ Tây-ban-nha có tuyên-bố rằng địch-quân chia rẽ nhau ra, nhiều kẻ khởi-nghịch đã đánh lại Abd-[illegible] quân đã bỏ bằng-hái.

Chiến-sự ở Syrie

Viên phóng-sự ở Beyrouth của nhà báo *Times* nói hay mai quân Pháp sẽ đánh quân khởi-nghịch ở Djibel-druse một trận quyết-chiến.

Nghe đâu Et-Atrache là tướng Druse lĩnh lệnh nhất hoạt động binh, để lấy quân tử vào số bị tiêu-tại trong trận thất-bại ở Messeifre.

(Indopa ift)

Nước Pháp với Hoa kỳ

Quan Caillaux và phái-bộ Pháp đã tới New York.

(Havas)

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì cho biết cả tên họ ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quảng cáo ấy, để cho người làm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thác quê, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 30 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	10	10
nhì,	9	50
ba,	8	60
Thóc hạng nhất,	6	20
Hạng nhì	6	10

Giá bạc. Kể từ ngày 24 Septembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 20

Thị giá quốc trái. — Ngày 23 Sept. 1925 47, 5 — 56,55. — 46,35 — 46,25 74 70.

Trung-Bắc học-hiệu. — Xin kính cáo để các ngài đã có giấy gửi đến giữ chỗ cho con em tại trường tư của bản-báo biết rằng nhà học sẽ mở tại phố Nhà-thờ (Georges Lamblot) số 22. Khai giảng vào ngày nào thì chưa nhất định, vì những khu nhà dùng làm lớp học hiện đương sửa lại, nhưng xem chừng cũng cần nội trong thượng tuần tháng mười tây này thôi. Mấy khu nhà ấy tuy đã rộng lắm, nhưng cũng chỉ mở được ba lớp thôi, vậy nay bản báo hãy mở ba lớp thứ nhất và đang cần đến nhất là lớp đồng-ấu (enfantin), dự-bị (préparatoire) và sơ-đẳng (élémentaire), để tìm được gần ấy có nhà nào rộng rãi thì bản báo lại mở nốt hai lớp trên trung đẳng (moyen) và cao đẳng (supérieur). Trên như lời bản báo đã đăng trước, sẽ học-trò mỗi lớp, mỗi thầy dạy là bao nhiêu đã có giới hạn. Vậy các ngài muốn giữ chỗ cho trẻ học, xin viết giấy hỏi bản báo ngay từ bây giờ. Hễ mỗi lớp chịu đủ số rồi thì thôi, không nhận nữa, và khi đã số rồi mà bấy còn đơn xin học thì cứ mỗi học nên thêm được 25 học-trò, bản báo lại mở một lớp khác nữa.

Trường tuy mới có ba lớp dưới nhưng cũng đã có ngay thầy giáo có bằng thành chung dạy rồi. Các ngài xét như vậy, thì rõ là việc gì Pháp-văn ở *Trung Bắc học hiệu* là việc quan-trọng thế nào.

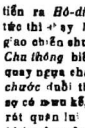
mỗi tháng tạm định như sau này:

Lớp Đồng-ấu. . . .	2$50
Lớp Dự bị.	3.00
Lớp Sơ đẳng. . . .	3.00

Các đơn xin học gửi đến ông Phạm huy-Lục, bản-báo chủ bút đứng làm hiệu trưởng

NHÀ ĐẺ CẦN THẬN
51, Phố Mã-Mây, Hanoi

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
MỚI ĐẾN THUỐC !
Le Peptofer Jaillet
là thứ thuốc bổ rất thật hiệu

Bí tin. — Bản-quán vừa tiếp được thiệp báo tin mừng rằng M. Fernand Roux, đã ăn chả tại Medjez El Bab (Tunisie) là lệnh lang quan thiếu-tá trí sĩ James Roux đội quân pháo thủ thuộc địa, thưởng thụ từ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh đã kết duyên với cô Henriette Levy là lệnh ái quan bác-sĩ Levy thường trụ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh ngự-y thứ nhất của Vương triều Tunisie.

Ngày 23 Juillet vừa rồi đã làm lễ thành hôn tại Hammam Bit do mục-sư nhà thờ cải lương Tunis cử lễ.

Bản-quán có lời mừng hai họ danh gia cùng tân lang và tân giai nhân.

Cuộc công thái Đông-pháp. — Trong Quan-báo Đông-pháp hôm nay có đăng lại tất cả các số công-thái được trúng mà chưa lĩnh tiền về, tự kỳ mở số lần thứ nhất đến kỳ mở số lần thứ 13 vừa rồi. Xem ra các số được trúng tự trước mà vẫn chưa lĩnh tiền về còn nhiều lắm, chắc là tại những người trúng số mà không biết là trúng chăng; vậy tự số báo ngày mai, ban báo sẽ lục đăng cả lại, để ai nấy xem lại số mình có trúng thì đi mà lĩnh tiền về.

Phường nhạc của độ khố xanh. — Trong vụ âm nhạc mùa hè này phường nhạc của đội khố xanh sẽ còn cử nhạc hai buổi nữa thôi là tối thứ bảy 26 và tối thứ ba 29 septembre từ 9 giờ đến 10 giờ. Ông chánh phường nhạc này là M.M. Carrère và Bressolles đã hết sức luyện tập cho phường nhạc trỗi tài cho công chúng xem, bởi vậy hai buổi ấy người nhường bài khác lại có bảy bài *Arlésienne* là những bài rất vui và khó hoạn nữa.

Mở rộng phố hàng Đậu. — Việc mở rộng phố hàng Đậu ra 20 thước tây bờ sông đến hàng Giấy nay đã có nghị-định quan Toàn-quyền cho phép và kể là việc công-ích

HIỆU BÁO CHÍ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) CỦ HÃY
Pouneman-Seng

Tòa án Đại hình. — *Việc đã xếp Dubar và thông Du cùng đồng đẳng ăn cắp về việc phụ vi cảnh ở thành-phố.* Mãi đến hơn 7 giờ tối hôm qua, tòa án Đại hình mới hỏi xong những tên can phạm. Những người làm chứng về việc này vừa Tây vừa ta có cả thảy 24 người. Sáng hôm nay tòa mới bắt đầu hỏi. Chứng nhiều như thế thì có lẽ hết buổi hiều hôm nay mới hỏi xong mà đến buổi sáng mai thì quan Chưởng-lý mới có thể đọc tờ luận tội và các luật sư của những tên can phạm mới cãi được.

Xem tình hình như thế thì việc tên Lý-Sen phạm tội ăn cướp giết người ở Đồng-văn mà tòa đã định xử vào hồi 3 giờ chiều hôm nay lại phải hoãn đến hôm khác mới xử được.

Hôm nay vẫn đông người đến xem, nhưng vì có tin tây, linh sen-đầm và linh cảnh-sát coi giữ nghiêm ngặt cho nên vẫn có trật tự.

Công ty đánh cá và làm Nước-mắ[illegible] Bắc-kỳ

CÓ LỜI KHAI CÁO:

Bản công-ty đã phát mãi thứ Nước-mắm rất tốt và rất bổ, làm theo đúng toàn-pháp đương thi-hành, toàn bằng những thứ cá ngon, lấy thứ nước nhứt ra mà chế ý phép vệ-sinh, giá bán thì rẻ mạt các thứ nước-mắm tốt có nguyên ở ta rẻ hơn cả. Các nhà mua dùng có thể chắc được rằng không phải ăn những thứ nước hàng bẩn thỉu một phần nước-cốt, chín mươi phần nước lã.

Nước-mắm này chỉ bán có một hàng đựng vào hai thứ chai:

1 Chai lớn có quai sắt-tây	0$25
Tra lại chai tra	0 05
2 Chai nhỏ	0 05
Tra lại chai tra	0 01

Chính sở công-ty tại Hanoi
51, đường Cửa-Long.

Hiện đã có bán tại hiệu Phúc-Thành 39, phố hàng Bạc, và ở các tỉnh cũng đều đã có bán cả rồi.

XIN MỜI LẠI NÓI TRUYỆN

Có cái nhà số 40, ở phố hàng Ngang, muốn bán, ông bà nào muốn tậu xin mời lại số nhà [illegible]

Trường Kỹ nghệ thực-hành. — Kỳ thi tuyển học-trò vào trường Kỹ-nghệ thực hành Hanoi vừa đã xong danh sách các cậu trúng tuyển như sau này:

Ban cơ-khí (Mécaniciens)

MM. Ng-đình-Loan, Nguyễn-Trác, Ng-văn-Phẩm, Trương-công-Quyền, Ng-văn-Nhẫn, Ng-văn-Nhi, Trần-thế-Lân, Ng-ngọc-Đôn, Phạm-xuân-Linh, Hoàng-đình-Thịnh, Trần-thiệu-Thuật, Ng-xuân-Thân, Ng-v-Tức, Ng-khắc-Doanh, Vũ-văn-Mẫu, Hoàng Yên, Ng-minh-Luân, Khúc-văn-Lập, Ng-văn-Lăng, Đặng-đ-Thuấn, Phạm-mộng-Đào, Hoàng-nghĩa-Kiều đít Cáo, Ng-văn-Thịnh, Phạm-xuân-Khanh, Ng-văn-Hảo, Ng-ngọc-Chất, Ng-gia-Ban, Bình, Trần-văn-Phiệt, Ng-kim Dang, Đỗ-xuân-Phương, Ng. văn-Phương, Ng-ngọt-Định, Ng.-văn-Nghiễn, Đỗ-đình-Khoa, Hoàng-văn-Quảng.

Ban hội-họa (Dessinateurs)

MM. Đinh-v-Gi tức Hưng, Ng-trinh-Tiêu, Cao Quỳnh, Bùi-v-Phát, Đặng-đôn-Hồ, Bùi-Quang, Trần-ngọc-Tâm. Đỗ-trọng-Nhuế, [illegible]-Vũ-tá-Thỏa, Ng kiều-Tung, Mai-trung-Vưu, Phạm quang-Thao, Ng-văn-Long. Phạm-v-Ninh, Ng-hồ-An, Đoàn-khắc Nhượng, Trần-sĩa-Hồi, Ng-đình-Tự, Ng-v-Voi

Ban đóng đồ gỗ (Ebénistes)

MM. Nguyễn-Cung, Trần-v-Lạnh, Tạ-văn-Thường, Hà-v-Kính, Ng-văn-Phú, Trịnh-viết-Long, Trịnh-v-Thọ, Vũ đình-Kiền, Phạm-sĩ-Uyển, Ngô-hanh-Đài, Vũ-đình-Liên, Ng-văn-Ủy.

Ban đúc đồng (Fondeurs)

MM Ng-bá-Ngữ, Phan-v Ấn, Tổng-đốc Cần, Bùi-v Nguyệt, Hoàng-văn-Long, Đoàn-bá-Hàm, Đoàn-mộng-Đào, Ng-chung-Đảo,

Ban đục chạm (C'seleurs)

MM. Phạm-văn-Lưu. Đào-nguyên-Bính. Ng-hữu-Tuân, Ng-v Đức, Đoàn-văn-Khản, Phạm-văn-Lịch.

Các học-trò thi đỗ đến sáng mai 25 septembre hồi 7 giờ phải lựu trường, còn những người thi hỏng thì có thể đến nhà giấy của trường học mà đòi giấy khai sinh về.

Kỳ thi thư-ký phủ Toàn-quyền. — Kỳ thi tuyển thư-ký tập-sự vào ngạch phủ Toàn-quyền ngày 29 septembre này sẽ mở tại trường Cao-đẳng Hanoi hồi 8 giờ sáng.

Các thí sinh phải đem đủ đồ dùng để như giấy mực văn văn.

Muốn bán một cái xe Citroën, 5 mã lực, 2 chỗ ngồi, chạy rất tốt. Hỏi tại Bản-quán.

Các rạp chớp-bóng Hanoi của hội Indochine Fims & cinémas

Tại CINÉMA PALACE (Phố Tràng-tiền)
Từ tối thứ tư 23 tến tối thứ ba 29 septembre
LE SIGNAL D'AMOUR
Bi-kịch rất cảm-động tám đoạn
Mary Pickford, đào đoog vai chính

Tại CINÉMA PATHÉ (bên cạnh đền bà Kiệu)
Từ thứ sáu 25 đến chủ-nhật 27 septembre 1925
LA ROUE
Chuyện ảnh tiểu-thuyết rất lý-thú 4 đoạn
Chiến hồi cuối cùng
Bắt đầu từ thứ bảy 26 septembre 1925
Tại rạp FAMILY CINÉMA (phố hàng Buồm)
LA FLÈCHE VENGERESSE
Chuyện ảnh tiểu-thuyết 15 hồi
Mỗi tuần lễ 4 hồi

Đi trường. — Trường Sơ-đẳng Bảo-ngu. ở huyện Vụ-bản (Nam-định) trước ở làng Bảo-ngu, nay đi sang làng Đắc-lực.

Việc gì mạo ở sở Trước-bạ. — Về việc người thư ký làm giả mạo con dấu và chữ ký tại sở Trước-bạ mà trong mấy số báo trước đã nói, thì nay quan dự-thẩm hãy còn đương xét. Quan dự-thẩm lại mới cho ấy viên xét cả người tên là My ở Phú-thọ cũng cho vào việc ấy nữa.

Việc cứu người sắp xuống sông trong khi gây chàng ở tàu Haiphong bữa nọ. — M. Boán-văn-Khôi là *surveillant* hạng tư ngạch Thương-chính được đặc cách thưởng danh dự bội-tinh bạc hạng nhất vì đã tỏ lòng can đảm và nhanh trí khôn trong khi tàu *Gouverneur Général Reame* ở Haiphong có xảy ra một sự rủi ro ngày 2 septembre trước.

Các người đi xe, kéo xe nên biết. — Quan Đốc-lý vừa ký một đạo nghị-định, định rằng từ rày trở đi, tại đường phố Paul-Bert, phố Trường-thi, hàng Bông, hàng Gai, hàng Đào, hàng Ngang, hàng Đường, hàng Gạo, hàng Giấy, các xe bò người kéo hay vật kéo, tóm lại là hễ thấy các xe-cộ không phải là để người đi, đều cấm tiệt, không được đi ở các đường ấy, bất cứ ngày đêm lúc nào cả. Các xe tải ấy, như người ta gọi đến để tải đồ-đạc hàng-hóa gì thì chỉ được đỗ ở chỗ và đi theo giờ-giấc cần dùng chuyên vận mà thôi.

Cũng trong đạo nghị-định ấy, quan Đốc-lý lại định rằng từ rày trở đi các người đi xe đạp cấm không được bỏ vào xe điện, ô tô hay xe nào khác và cấm không được đèo thêm người nào lên xe. Các xe đạp đi trên hè, trận các đường trong các công-viên thì phải dắt, chứ không được cưỡi.

Các xe tải đất, tải cát thì phải làm cho kín, để khi đi đường đất cát trên xe không vãi ra được, mà đất hay cát đựng trong xe không bao giờ được cao hơn mặt trên thành xe.

AU CINEMA TONKINOIS
13, Phố Hàng Quạt. Hanoi
CHƯƠNG-TRÌNH
Từ thứ ba 22 đến thứ hai 28 Septembre 1925

Một phim ảnh rất lạ rất hay
M. M. WEIL VÀ LAUZIN
Giới-thiệu phim ảnh
LA DÉESSE DES TROPIQUES
Chia làm 10 hồi
Là một phim ảnh là nhất xưa nay, có chiếu cả các giống vật rừng
Hồi thứ nhất:
LES ADORATEURS AU LOIN
Hồi thứ hai:
L'EAU DES TÉNÈBRES
PICRATT EXPRESS
Một tấn hài kịch chia làm 2 phần
Ngày thứ năm 24 Septembre hồi 17 giờ 30
Ngày thứ bảy 26 Septembre --
Ngày chủ nhật 27 Septembre --
Buổi ban ngày. Giảm giá

Quan Đốc-tơ Bi-cô-mần
Có phòng khám bệnh tại phố hàng
Giờ sở 33 Hanoi

HỘI BẢO TRỢ TRẺ CON LẤY LẠI VÔ THỪA NHẬN
Có sắc-lệnh ngày 31 Juillet 1917, công-nhận là công-ích

CUỘC SỔ SỐ

Ngày 8 Septembre 1925, quan Thống-sứ Bắc-kỳ có nghị-định cho phép ban-hành cuộc sổ số bằng tiền. Tiền lời về cuộc sổ số ấy dùng để chi vào các phí khoản của bản-hội mỗi ngày một tăng thêm, vì số trẻ con, con trai và con gái, của bản-hội cứu-trợ mỗi ngày mỗi nhiều hơn, và bản-hội lại phải cho những trẻ ấy tuổi nhất sang Pháp học nghề.

Số vé là 30.000 cái (Ba vạn). — Giá tiền vé là 1$00 (Một đồng).

CÁC LỐ ĐƯỢC LĨNH

1 lô lớn	3.000$00	29 lô	100$00
1 lô lớn	1.500,00	29 lô	50,00
1 lô lớn	1.000,00	29 lô	25,00

Cả thảy 59 lô giá tiền là 10.575$00.

Ngày xổ định vào ngày 1er Février 1926.

Có thể mua vé tại các nhà buôn bán và các nhà kỹ-nghệ lớn, các nhà báng và các nhà bạo.

Số 289

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lại nói chuyện *Đề-hồ-tướng Lý-trang* và *Tiều bá-vương Chu-đồng* ở trên *Bảo-hoa sơn* từ khi lấy được con ngựa *Ô Dịch* tuyệt ở chuồng, ngày nào cũng mở tiệc càng nhau nồng rượu.

Hôm ấy bỗng thấy thám tử về báo rằng:

— Quân-mã ở *Thanh châu* đã kéo đến.

Chu-thông đứng dậy nói với *Lý-trang* rằng:

— Để tôi xin ra đánh đuổi bọn quan quân.

Nói xong, liền điểm lấy một trăm quân lâu-la, cầm giáo lên ngựa, tự trên núi xuống, để tới địch với bọn quan quân. Bấy giờ *Hồ diên-chước* đem hai nghìn quân-mã đến phía chân núi, đã giàn thành trận thế.

Hồ diên-chước ngồi trên mình ngựa, quát to lên rằng:

— Quân ta đã tới đây, bọn phản-tặc kia nếu mau mau đem thân ra mà chịu trói.

Chu-thông nói:

— Tôi vẫn biết chúng là những tay tiến ra *Hồ-diên-chước* trông thấy, tức thì xông lại đến đánh. Hai bên giao chiến chưa được sáu bảy hợp. *Chu thông* biết sức không địch nổi, quay ngựa chạy lên trên núi *Hồ-diên-chước* đuổi theo một quãng. Nhưng sợ có mưu kế, lại vội-vàng trở xuống, rút quân lui về đại trại, để đến lần khác sẽ ra đánh.

Chu thông chạy về nói với *Lý trang* rằng:

— *Hồ diên chước* võ-nghệ cao cường, không thể địch nổi, vậy bề-đắc dĩ tôi phải rút quân lên núi. Giả sử hắn đuổi theo đến nơi sơn-trại ta thì bỏ làm thế nào?

Lý-trang nói:

— Tôi nghe nói vị *Hoa-hòa-thượng* tên gọi *Lỗ trí thâm* ở chùa *Bảo châu* trên ngọn *Nhị long-sơn* có học tập được nhiều quân-mã. Lại thêm một vị nữa tên gọi *Thanh-diện thảo Dương chí* và mới có một vị *Hành-giả* tên gọi *Võ-tòng*, người ấy sức khỏe địch nổi muôn người. Chi-bằng ta viết một phong thư sai quân lâu-la đem đến đó cầu cứu. Nếu họ cứu cho ta thoát khỏi cái ải-nạn này, khiến ta được cùng nương cậy thì dầu mỗi tháng ta phải tiến cống ít nhiều lễ vật cũng đáng chứ sao.

Chu thông nói:

— Tôi vẫn biết chúng là những tay hảo kiệt. nhưng chỉ sợ vị hòa-thượng ấy nhớ việc năm xưa mà không chịu đến cứu ta thôi.

Lý trang cười mà bảo rằng:

— Không! Ông ta là một người tốt mà tính hay tính, nếu ta sai người cầu cứu, tất thế nào hắn cũng đem quân đến giúp.

Chu thông nói:

— Đại huynh nói phải đấy!

Nói xong, liền viết một phong thư sai một tên lâu la ra phía sau nẻo mà tìm đường đi sang *Nhị-long sơn*. Đi trong hai ngày, mới đến chân núi, quân lâu-la ấy lấy xét hỏi đầu đuôi, rồi lên báo với sơn-trại.

Lại nói chuyện trong tòa đại-điện ở chùa *Bảo-châu* có ba vị đầu lĩnh ngồi: một vị đứng đầu là *Hoa-hòa-thượng Lỗ-chí-thâm*, hai là *Thanh-diện-thú Dương-chí*, ba là *Hành-giả-nhị lang Võ tòng*.

Phía dưới sơn-môn thì có bốn vị tiểu đầu-lĩnh ngồi:

Một vị là *Kim-nhõn-bưu Thi ân*. Vị này nguyên là con nhờ quản-đinh họ *Thi* ở lao-thành *Mạnh-châu*. Vì việc *Võ tòng* giết chết cả nhà *Trương đề giám*, quan-nha trách cứ họ *Thi* để truy-nã hung-thủ cho nên hắn phải đem gia quyến đi trốn. Về sau cha mẹ đều tạ thế cả, hắn nghe tin *Võ tòng ở Nhị long sơn*, mới tìm đến xin vào đảng.

Hai là *Thảo đạo qui Tào chính*. Nguyên trước cùng *Lỗ-chí thâm* và *Dương-chí* ẩn chết *Đặng-long*, chiếm lấy chùa *Bảo-châu*, về sau cũng đến xin vào đảng.

Ba là *Thái-viên-tử Trương thanh*. Bốn là hai vợ chồng *Mẫu dược-thoa Tôn-nhị-nương*. Hai vợ chồng nhà này nguyên trước vẫn bán hành nhân bằng thịt người ở *Thập-lý bi* thuộc về *Mạnh châu*. Sau nhân *Lỗ-trí-thâm* và *Võ-tòng* thường thường viết thư gọi, cho nên hắn cũng đến vào đảng.

Tào-chính nghe nói có thư ở *Bảo-hoa-sơn* đưa đến, liền hỏi rõ đầu đuôi, rồi lên trên đại-điện hầm với ba vị đại-đầu-lĩnh.

Lỗ-trí-thâm nói:

Khi xưa tôi ở *Ngũ đài-sơn* ra đi, đến ngã trọ một ông gọi là *Đào-hoa-thôn*, có đánh cho tên trưởng giặc ở đấy một mẻ. Sau bản biết tay tôi, mới tới lên nài nỉ nguyện rượu, xin nhận tôi làm nghĩa huynh, lại giữ tôi làm chỗ-trại. Chỉ vì tôi thấy bản có tính keo-hẩu, mới lấy trộm các đồ tiền-khí bằng vàng bạc mà bỏ trốn. Bấy giờ bản đã sai người đến sầu-cứu, ấn là ta sẽ gọi tên lâu-la ấy vào đây, để hỏi xem sự-thể thế nào.

Tào-chính lại ra, hỏi lâu thấy đưa tên lâu-la ấy vào ở trước sân, tên lâu-la ấy cứ lạy mà bẩm rằng:

Dám bẩm đại-vương! Vừa rồi *Mộ-dung* tri-phủ ở *Thanh-châu* nhận có một viên tướng đi đánh *Lương sơn-bạc* thất lợi chạy về, tên gọi *Hồ-diên-chước*, mới cấp quân-mã cho hắn đi đến đánh *Đào-hoa-sơn* chúng tôi, sẽ đánh đánh luôn *Nhị-long sơn* và *Bạch-hổ-sơn* nữa. Khi đã tiễu-trừ được mấy nơi sơn-trại này rồi, hắn giờ sẽ lại cấp quân-mã cho đi đánh *Lương-sơn-bạc*. Nay các vị đầu-lĩnh chẳng tính, mưu mẹo đại-vương xuống núi để giải-cứu cho, sau này giữ được vẹn toàn, tính-nguyện hàng năm tiến-cống các đồ lễ-vật không dám quản-ngại.

Dương-chí nói:

— Bọn chúng ta đây đáng lẽ ai ở núi nào phải giữ núi ấy, không thể đi cứu ứng được. Nhưng nếu ta không cứu-ứng, chỉ sợ một là tổn-hoại mất những tay hảo-kiệt trong chốn giang-hồ; hai là chúng thấy đánh được *Đào-hoa sơn*, lại có ý khinh thường bọn ta rầy. Vậy ta nên để *Trương thanh*, *Tôn-nhị-nương*, *Thi-ân* và *Tào chính* ở nhà coi giữ sơn-trại, còn bao nhiêu ta hãy cùng nhau đem quân đi giúp một phen.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

ĐỒNG-HỒ
MẠO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân kính
Một đồ hàng
có chất lượng
BẢO-HÀNH 30 NĂM

Giá ..... 11 $ 50
Bán tại hiệu:
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert, — HANOI

Cần người làm việc

Đi Tourane. — *Cần dùng một người đốc-công, rất thạo nghề chữa máy ô tô. Cần dùng một người thợ điện rất giỏi nghề chữa điện ở xe ô tô.*

Đi Nha-trang. — *Cần dùng một người đốc-công, rất thạo nghề chữa máy ô tô và bốn người thợ.*

NHÀ BÀO-CHUỒNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine
GIÁ 1 $ 80 một hộp

BỆNH LẬU

Thuốc THUỐC LUGAR ma chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THUỐC LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị bệnh lậu thì chóng quá! ma nhà ai cũng nên hận no nàng sẵn để THUỐC LUGAR dùng ở lúc cần.

THUỐC THUỐC LUGAR không có một vị gì có hại cho người, dù cho già hay đứng tiểu tiện thường thường hay khó chịu mà dùng THUỐC LUGAR cũng đều khỏi ra cũng tịt hẳn.

Ai muốn giữ không mắc bệnh lậu, hễ giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THUỐC LUGAR.

Cứ thông thường ống 1 tiểu tiện thì trong 1 chốc ngay thuốc 3 4 lần.

Thuốc sẽ đỡ thuốc trong ống tiểu tiện độ 4 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thuốc thì phải nhỏ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY và thuốc THUỐC LUGAR thì dầu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thuốc Lugar. . . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . . . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert Hanoi.

NHÀ BÀ-CHUỒNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, xuất kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0 $ 90

Bắt người vô của. — Ng-văn-Bình 45 tuổi, ở Ao ngoài (Hải-dương), Đặng-v-Gừu tức Vinh, 46 tuổi ở Bắc-lá (Hải-dương), Vũ-văn-Phe, 32 tuổi ở Thượng-cốc (Hải-dương), Dương-văn-Khai tức Lý Khai 36 tuổi ở Vĩnh-tuy (Hà-đông) và Trần-v Phúc ở Hà nội, vẫn can vào việc bắt người vô cớ, nên đều đã bị bắt giải vào tòa án.

Đi đâu phải mang thẻ. — Ngày hôm nay 19 người bị bắt thẻ thì 10 người đã có tiền nộp tiền.

Bơm xe đạp của ai? — Có một cái bơm xe đạp của ai đánh rơi ở đường cái thì đã đem nộp tại sở cẩm.

Hai cái vú. — M. Trần-văn-Phạm, 54 tuổi ở Liên-khoan (Hà-nam) trình mất một cái ví trong có 8 bào, cái thẻ thuế thân và hai cái biên lai.

M. Vũ-nhiêu-Khan, nhà số 97 phố hàng Bông trình mất một cái ví trong có một đồng bạc và cái thẻ thuế thân.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Của rơi. — Trần-văn-Tư nhà ở đường Lạch-tray đem nộp sở Cẩm một cái vàng hành xe bằng cao su mà hắn đã bắt được ở gần nhà ở vào hồi 18 giờ rưỡi ngày thứ bảy 21 septembre.

Lê v-Đình bán hàng cơm ở bến tàu gần chợ (quai du Canton) đem nộp sở Cẩm một chiếc ví để thuế thân thành phố để tên là Ng-ngọc-Thanh và các giấy vật mà hắn khai là đã nhặt được ở phố Tourane.

Trốn đi đâu? — Quảng thị-Thành 40 tuổi bán hàng tạp hóa ở Hàng kinh thua thị Biên-sơn cấp ba chục bạc rồi trốn đi mất.

Xác trôi ở cửa Nam-triệu. — Vừa rồi người ta vớt được ở cửa Nam-triệu một cái xác người đàn ông xét ra là tên phạm-văn-Nhuận 41 tuổi ở cầm đồ làm biết bỏn.

Giải ra tòa án. — Những tên sau này phải giải ra tòa án để xét về những tội vật.

Phạm-văn-Bản 21 tuổi làm nghề kéo xe nhà ở ngõ Trần đông và Hoàng-văn-Bát 20 tuổi cũng làm nghề kéo xe, không có nhà ở nhất định can việc ăn trộm nải chuối của tên Hoàng-thị Tỷ. Hai tên ấy lại còn ăn cắp một đôi giầy cao M. Martecourt ở số 4 ngõ Trần-đông, Trần-văn Ngọc 22 tuổi ở đồng; Đàm-v-Vũ 19 tuổi làm nghề ou-li nhà 8 Lâm-đông-Tinh Kiến-an can việc ăn cắp sợi nhà ở Quan-khẩu và Ng v-Liêm 26 tuổi, làm nghề cu li không có nhà ở nhất định can tội du-đãng.

NAM-ĐỊNH

Quan chánh-án mới. — M Pojos đã về nhận chức chánh tòa án Tây thay M. Prouff thuyên đi Nam-kỳ.

Đổi về Hanoi. — Mlle Ng-thị-Hợp, giáo học trường Nữ học mới đổi về Hanoi. Hôm có khởi-hành học-trò đi tiễn rất đông.

Nghe nói có H p ny ở đây chưa được bao lâu, song có duy học rất là chăm chỉ, lại hết lòng yêu mến học-trò, vì thế cho nên trong lúc biệt-ly thật có cái vẻ đậm đà thân-mật.

Nhiều cô học trò vì tấm lòng tiếc nhớ khiến nên về mặt ủ sầu, nhìn ro lệ cả, dùng dằng chẳng nỡ chia tay.

Một chuyến xe lửa hại ba mạng người. — Chuyến xe lửa đêm hôm 22 septembre ở Bến-thủy ra Hanoi, đi đến kilomètre 84 + 900 gần ga Nam-định thì đè phải một người đàn ông chừng 50 tuổi. Người này xe nghiền đứt đầu chết ngay lập tức.

Lại được tin rằng chuyến xe này còn nghiền chết một người nữa vào khoảng ga Văn-trai. Còn một người nữa xe dụng phải ở quãng ga Bỏ-len bị thương nặng lắm, nên sở xe lửa đã đưa về nhà thương Thanh-hóa để phục thuốc.

Một chuyến xe lửa mà hại đến ba mạng người thì cũng ghê thật!

CHỢ MƠ (Hà-đông)

Sao lại tát-đánh người ta? — Trưa hôm nay, giữa lúc chợ họp đang đông, kẻ mua người bán đang tấp-nập, thì ở dãy hàng chim hàng gà ồn ồn có tiếng người kêu van rất thảm-thại và tiếng người quát tháo ra đáng lắm-lắt tắt. Hỏi ra thì tiếng kêu van đó là tiếng mấy người hàng gà nhà quê, mà tiếng quát tháo đó là tiếng mấy người lính sen-đầm ở Cống vọng.

Nghe đâu một người hàng gà đó, phiên chợ trước có gánh ít chim ngói ra chợ, khi tới Cống-vọng, có người lính hỏi thì ở hiền tên và nói rằng cầm không phép họ bán chim nói. Phiên này người ấy tuân lệnh kí ông đem bán chim nữa, chỉ bán gà thôi, thì sực gặp lúc đương bán hàng, người lính ấy lại đến hỏi thẻ, rồi giữ lấy thẻ; người hàng gà ngơ ngẩn sợ hãi không biết ra làm sao, hỏi xin thẻ lại thì bị người lính ấy tát đánh cho một trận tái hại, chung quanh ai nấy đều phải tối tăm mặt mũi mà ràng mình. Tội nghiệp người nhà quê cứ ôm mà mà kêu van không biết là tội tình chi cả.

Cái giống chim có ích, đương về mùa sinh đẻ, vẫn có lệnh cấm không cho ai thịt đã đành; nhưng thiết tưởng khi nào cấm nên bảo-cáo cho mọi người biết trước, hoặc thông báo đi các nơi, hoặc niêm yết tại các chỗ thị-sở, kẻo dân nhà quê buôn-bán, không biết thế nào, thường bị thiệt-hại nhiều đường. Chỉ như người hàng gà trên nọ, thì người ta vẫn không hề biết có gì mà bị bữa tát-đánh tràn hôm nay? Bởi vì nếu trong sự buôn bán có điều gì trái phép thì đã có pháp công trường phạt, chứ có tội tình gì mà lên lính kia dám hành hình người ta ở ngay chốn thị-trường? Lưỡng quan trên cũng nên răn kẻ làm nẵng, cho bọn buôn đều tất mặt tối mà quê ta khỏi khiếp đảm và khỏi thiệt hại quá vậy.

PHÚ-THỌ

Một ông thầy thuốc tận tâm. — Ai được tin quan Thống sứ vừa ân cấp cho M. Nguyễn-bá-Tung là y-sĩ thứ sáu tập-sự ở bản tỉnh một đạo thưởng-lọc thì cũng đều lấy làm mừng lắm.

Vì ông thiếu-niên y-sĩ ấy đã sáng lập tại Phủ đoan một nhà chữa bệnh, nay đã thành ra một phòng thuốc qui-thức ở miền rẫy.

M. Nguyễn-bá Tung thật tận tâm với những người ốm và người nghèo, khiến cho các người bệnh khổ đều xô nhau đến chữa tại bệnh-viện Phủ-đoan, vì ông đã auvồ bỏ cái chức-vụ của một viên thầy thuốc thì sai đối với việc chữa-chạy người ốm, đối với xã hội là thế nào rồi.

Ước-ao rằng hễ thấy các viên thầy thuốc thì sai ở đây đều làm cho nghề mình được có cái hiệu quả như thế, thời cái thuốc tâm gì cũng được vụ mà giúp cho chính phủ Pháp được như thế, theo như phương-châm của M. Lucien Hubert, là nguyên lão nghị-viên nói trong quyển *« L'Eveil du Monde »* rằng:

« Trước hết phải bảo hộ phải làm cho cường kiện cái nòi giống của người bản xứ ngang trong sự sinh-hoạt của họ, kế đến dần dần tùy là lực mà dạy cho họ học-hành; sau nữa phải mở cho họ một cái địa vị thích-hợp ở trong xã hội ».

Đọc những lúc mà M. Nguyễn-bá-Tung được thưởng vừa rồi thật là một phương khuyến khích rất quí-báu cho các bậc thiếu niên y sĩ rằng có cái lương tâm đối với chức-vụ như M. Tung, trong khi chữa chạy cho người ốm không phân-biệt chỉ kẻ giàu người nghèo, đối với ai cũng một lòng tận tâm và vong-lợi vậy.

BẾN-ÁN

Cái nạn cẩu các nhà lao-động. — Ngày 20 septemb e vừa rồi, một người phu thổ đẩy tên là Phạm-văn-Tài, 19 tuổi, trong khi đương đào đất ở nền thì bị một tảng đất sụ xuống đè phải người, chết ngay lập tức. Sau quan thầy thuốc xét ra thì người phu ấy bị dập xương sọ.

Thật nghiệp!

HƯNG-YÊN

Ngựa xe-hỏa. — Người ta thấy ở gần đường sắt Hanoi đi Haiphong có một cái thầy bình như bị xe lửa nghiền phải. Chỗ cái thầy nằm vào khoảng km. 37 địa-phận làng Phong-cốc, phủ Mỹ-hào. Quan trên đến khám xét mới biết người chết tên là Bùi-đình-Chu, 57 tuổi, người làng Phong-cốc, xưa nay vẫn có chứng điên.

Gió to gẫy cành cây và sạt mái nhà. — Đêm 22 rạng 23, giời mưa to lại thêm gió nhờn, một cây to ở gần trường Pháp-Việt Xuân-đào đổ vào nóc nhà sạt mất 5, 6 chỗ. Không hại đến người.

Bệnh đậu mùa. Lưng Thổ hoàng trang, huyện Ân-th có 2 đứa trẻ con lên đậu. Vậy xin quan trên phải ngay t lấy thuốc về chẩng đậu cho làng ấy để bệnh khỏi lan ra nơi khác.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÀI-THƯỢNG (Thanh-hóa)

Một con trăn nuốt hai con hổ. — Sáng hôm 22 sep embre 1925, hồi 8 giờ có một quan Tây ở Bái-thượng lên núi Hang-ma chơi, thấy một con trăn đang nuốt con chi mà chỉ còn có hai cái chân đang dẫy, đầu và mình thì đã vào cả bụng con trăn rồ.

Ông ấy liền phi ngựa về nhà lấy súng lên bắn. Lúc đến nơi thì con trăn đã nuốt hết con ấy rồi. Ông bèn giơ súng ra bắn một phát vào đầu con trăn ấy vẫy vùng được vài cái rồi chết ngay. Khi mang về nhà thì phải hai người khiêng tiệt xăng và khi mổ ra thì trong bụng có một con hổng to bằng con mẹ con mới đẻ. Lúc mổ bụng con hổng ra thì lại có con hổng con nữa cũng đã có vằn, móng và lông là đủ cả. Cứ như những người hay đi rừng nói thì con hổng mẹ bắt chửng cũ gì vài ba ngày nữa thì đẻ. Còn con hổng con thì có người xin để ngâm thuốc uống bổ lắm. Ai nghe nói con hổng mà bị con trăn nuốt chắc cho là con trăn phải to gấp mấy con hổng, vậy mà nó không to gì cho lắm, lấy thuốc mà đo thì chỉ dài con trăn ấy được gần ba thước tây mà chiều ngang được 20 p'ân tây.

BẾN-THỦY

Cái nạn ô-tô. — Hồi 6 giờ chiều 18 vừa rồi, chiếc ô-tô số 1036 do M Walthert là kỹ-sư công ti Lâm-lợi cầm máy khi tới chỗ trước cầu làu *Ping-On* thì đụng phải một người phu tải gạo, xe bị hư-hỏng tí nh ều, còn người phu thì may sao cũng chỉ bị gạo nó đổ được lên người, nên chỉ bị xây-xát xoàng thôi, đưa vào nhà thương buộc thuốc rồi lại về nhà ngay được.

QUẢNG-TRỊ

Trường nữ học đã hoàn-thành. — Trước kia trường nữ-học bỏ-tỉnh đã từ lập mà lại bỏ tiêm. Từ ngày quan sứ Guillemain tới trọng nhậm, ngài có lòng đôn-đốc tới việc học, ngài đã sửa sang lại các nhà trường học ở các hạt phủ và huyện rất nên chỉnh-đốn, mà nhất là cái trường nữ học tỉnh lỵ mới làm vừa xe g thì lại càng trở rỡ hơn lắm nữa. Trường cũng làm lại ở chỗ cũ, ngay bên cạnh nhà trường Pháp-Việt.

Nhà trường nữ học bây giờ đối với nhà trường Pháp-Việt thì chẳng kém gì nhau bao xa, mà lại có phần cao-ráo rộng rãi hơn nữa. Trường nữ học này chia ra làm ba phòng, mỗi phòng có thể chứa được 50 học-sinh. Nhưng tiếc thay trường t i rộng rãi như thế mà học-trò còn ít quá.

GRANDS MAGASINS REUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Pastilles de Vichy	1/4 hộp:	1 fr 35
Phosphatine Falières	Một hộp:	6 fr 00
Chocolats des Gourmets	Một hộp 250 grs:	2 fr 75
Crème de Cassis Fournier	Một hộp:	15 fr. 00
Anis Iorpette	Một chai:	1 65 fr. 50
Bonal Gentiane Quina	Một chai:	12 fr. 50
Dubonnet, vin du Cap Corse	Một chai:	12 fr. 50
Vin Mariani	Một chai:	13 fr 00
Cacao Chouao Marque Brizard	Một chai:	16 fr. 00
Rượu Bols Sockiah et Marque Brizard	Một lọ:	2 fr. 00
Kola Quinquina tonique	Một chai:	13 fr. 00

Poste postale N° 60

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 24 Septembre 1925
Hữu duyên thiên lý nâng tương ngộ,
Vô duyên đối diện bất tương phùng

Gần mà chẳng hợp duyên cho,
Xa xôi trót đã hẹn hò với ai.

Tối thứ sáu 25 Septembre 1921
CHU-MẠI-THẦN

Tích này có vai Tuần-tv, vợ Huế, kép thương, đào lẳng. Vui nhất là chỗ vợ Tuần-ty ở Huế ra đánh ghen.

CÔNG-TY MAO-CẢNH
Ở CAO BẰNG

Kính trình các ngài biết rằng từ ngày 1er Octobre 1925 giờ đi xe ô tô đường Na-cham Cao-bằng, mỗi ngày có một chuyến đi một chuyến về

TỘI TRÍ TRI

Đến tư năm 1er octobre nay, hội Tri-tri sẽ mở lớp bậc cao dẫng tiểu học (cours complémentaire 1re année) cho những học sinh đã có bằng sơ-học (đỗ-nghiệp) rồi. Học tối từ 6 giờ rưỡi đến 9 giờ rưỡi. Học-phí 3 $ 00 một tháng. Bởi xin học phải có giấy quan hội Tri-tri, 39 phố hàng Quạt đều thứ bảy 26 là hết hạn. Bởi xin học phải đính theo các giấy sau này:

2 bản giấy khai sinh; 2 cái ảnh; 1 bản sao hay chính bằng Sơ học (Certificat d'Etudes primaires); 1 livret scolaire.

Hội ai định mở một lớp nhất (cours supérieur) cho những học-sinh đã học tới cours moyen học. Học-phí 2 $ 00 một tháng.

Ai xin học được đơn xin đến, trễ hạn không nhận nữa thì không được học.

Hội Tri-tri lại cáo.

CÒN GÌ THÚ HƠN?

Bản hiệu có cho thuê các đĩa hát cũng là mới-thời sợi nhận được mấy bức thư nói bản-hiệu mới lấy tiếng như thế thì là ám nhác, Đĩa hát Cổ-điu, tuồng Cải lương, văn văn... rất hay!!! rất là thú!!! chẳng bằng kiến sở, rất bền!!! rất rẻ!!! của nhà « Victor » nổi tiếng nhất Hoàn-cầu

ANSON & Cie, HANOI

Có ban ngói hai mươi hai viên một thước vuông đáng bạng nhì, giá hai mươi đồng (20 $) một nghìn; tại nhà máy gạch đường Quan-thánh.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem gửi bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nang chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giấp.*

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình in nhiều ra dây, chữ không như có máy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lắc!!!

Nước nào cũng thế, năm nào cũng thế, nên hễ ai Khánh-đình-hạ-bạc, tỏa Nội-các-phương tới chân phố rằng:

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dùng qua rất hay, đáng nên giữ thường, trước lạc phố thị gửi cho qui được phòng chẻ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

碑批 定得 三平 五月 初七 日內 來閣 以表 聲嘉 獎有 褒補 過經 記試 錄御 用藥 賞有 功允 嘗准 給領 主飲 此敕 內閣 恭奉

Rượu này đã kê-cứu theo thuỷ-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, SARRAUSTENE & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nơi giống của chúng ta: ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không đề phòng mấy, khi mới phát cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ tạng và làm cho giảm tốt cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời-khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chắc là mắc phải.

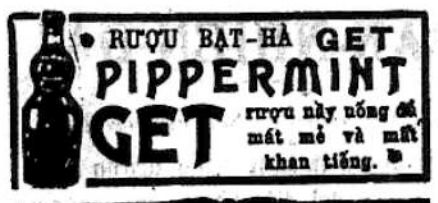
Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống dễ tiêu khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau* thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế ... bán cả.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NHỮNG SỰ ĐAU ĐỚN NÓ TRỞ LẠI

Chẳng có sự gì, đau đớn thiết tha cho bằng bịnh đau lát léo cũng bởi trong nước tiểu có chứa nhiều sự độc mà nó làm ra. Khi đồ độc trong máu mà tràn ra đến da, thì nó sanh ra ghẻ chốc lở loi sưng lên ngấm ngầm, rồi nó cũng sanh ra nhiều ... trong gân trong ty cũng bởi ...

Nó cũng sanh ra ... hơm, cam hắc, lây lan, dẫu xức thuốc chi vô cũng không lành được. Cái có một điều là phải tìm thuốc chi hay, đặng mà đuổi các vị độc trong máu ra, làm cho máu ra sạch ra tốt.

Có một mình thứ thuốc *DEPURATIF RICHELET* làm đặng mà thôi. Vì thuốc này nó có sức đuổi trừ các sự độc lớn trong máu, nó đuổi ra, nó làm cho sạch máy cái mạch máu, nó làm gân cốc thạnh vượng, nó làm cho ghẻ chốt viên tích đặng lành.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỗ trữ tại nhà thuốc chánh của ông L. Solirène ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu ... mà hết thì gởi ngay qua hãng cái Laboratoire de L. RICHELET de Sedan, 6 Rue de Belfort BAYONNE, Basses Pyrénées.

Nhà Bán-đồ « TÀM-TÀM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tảng giờ sáng.

Các ông nên đến ngay hiệu:
NAM-THỊNH
6 Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rét mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Man man kéo hết hàng tốt.

振商號

Bản-hiệu từ khai-trương đến nay, chế ra các thứ bánh kẹo rất là thanh-khiết và làm theo cách vệ-sinh để ăn cho bổ ích, vậy nên lục tỉnh chư quân-tử hằng gửi giấy khen ngợi. Tôi hết lòng cảm tạ vô cùng.

Nhân nay Trung-thu thì tiết, vậy bản-hiệu lại cải cựu hoán tân mà chế ra các thứ bánh nướng, chang hoàng rất là lịch-sự, nhân đó toàn là thượng hảo cả, mà những tên bánh lại càng thêm đặc-biệt, vậy xin liệt trình chư tôn mấy thứ sau này:

Thăng bình tuế nguyệt mỗi hộp một cái	1$60
Chân-giang dạ nguyệt mỗi hộp một cái	1.60
Tây-hồ túy nguyệt mỗi hộp một cái	1.20
Thường nga bôn nguyệt mỗi hộp một cái	2.00
Bánh nhân (vây cá) mỗi cân	0.80
Bánh nhân (yến) mỗi cân	0.80
Bánh nhân (Jambon) mỗi cân	0.65
Bánh nhân liên dung mỗi	0.60
Bánh ngũ nhân mỗi cân	0.60

Còn như bản hiệu mà chế tạo ra thì hàng trăm thứ bánh ngon, như thế, nên không thể tận liệt được, nếu lục tỉnh chư tôn muốn mua thứ bánh nào hoặc muốn mua đủ các thứ tên bánh và giá tiền, xin gửi thư cho bản-hiệu thì bản hiệu gửi ngay đơn bánh đi ngay.

Nhời dặn: Nếu chư tôn mà gửi thư cho bản-hiệu xin đề tên cho rõ ràng, với chỗ ở và số nhà cùng chức tước nghiệp nghệ để bản-hiệu gửi hàng cho khỏi nhầm lẫn và chư tôn tiện thu.

Kính cáo
Wu, Kong Sang
100 Rue des Voiles Hanoi

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng này tật khác làm cho đàn bà con gái cực khổ ... đời.

Vì vậy ít lâu đàn-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí-huyết được thông suốt luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu tốt lắm, như là sinh huyết và bổ gân. Vị thuốc ấy, đã không mạnh liệt quá, mà lại phù-trì bồi bổ các cơ thể yếu đuối, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gân, bệnh suy nhược, bệnh run-gân, bệnh tinh thần hôn quyện, nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nào cũng có bán.

LE GARAGE BOBILLOT

VIENT DE RECEVOIR

Sa superbe 10 cv SUÈRE 5 places
Compteur-Montre Amortisseurs aux 4 roues. Pneus 775×145
PRIX: 26.500 francs

Sa mignonne 8/10 cv ARIÈS

Ses Super-Culasses pour Citroën 5 cv et 10 cv
(Essais gratuit sans engagement)

7, Boulevard Bobillot — HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng đạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rồi phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm khó ... cũng giọng bao giờ! Bởi thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MAI BÔ 1$40

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền, đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchepone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách sẽ đến Lao-bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều hôm thứ tư.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi	28$00 một chỗ ngồi
Hạng ta đi	14.00

Đường đi Huế và Yên-lý đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Nape

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy....	0$95
Nước hoa Pompéia....	0.95
Nước gội đầu Pompéia.	0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế CHASSAGNE
Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

XE Ô-TÔ HIỆU
Rolland-Pilain

12 MÃ-LỰC

Mới rồi đã phá được hết các giải:
Giải *xe đi chơi* và giải *xe đi lấy nhanh*
Cuộc thi trèo trên Tam-đảo lần thứ hai vừa rồi vào hạng trèo giỏi hơn cả.

GIẢI XE ĐI CHƠI
Thứ nhất: xe Rolland-Pilain, 16 phút 42"

GIẢI XE ĐI LẤY NHANH
Thứ nhì: xe Rolland-Pilain, 15 phút 28"

Đại-lý ở bản-xứ là:

GARAGE AVIAT
PHỐ HÀNG VÔI — HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31 Hanoi Tonkin

Giây nói số 80

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ÉLIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước* ...... *Giá*: **1$25**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt* ...... *Giá*: **1.25**
Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.
DÉPURATIF BIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (tức thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v.* ...... *Giá*: **1$30**
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to* ...... *Giá*: **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)